

Oekraïne zal Bachmoet verliezen, maar wint tijd, en daarmee mogelijk de oorlog

ACHTERGROND artikel uit het ND, door [Michel Maas / vk](#) maandag 22 mei 2023

Wat is de betekenis van de inname van Bachmoet door Rusland? Volgens analisten is het belang daarvan eerder symbolisch dan strategisch. 'Uiteindelijk is Oekraïne alleen maar beter geworden van het beleg.'

Beeld uit de video waarin Wagnerbaas Jevgeni Prigozjin de inname van Bachmoet meldt. Beeld op

BACHMOET

Even was er verwarring. Wagner-baas Jevgeni Prigozjin had zaterdag weer eens geroepen dat Bachmoet nu echt en definitief door Rusland was veroverd, maar in plaats van de even gebruikelijke onmiddellijke keiharde ontkenning uit Kyiv leek er deze keer een Oekraïense bevestiging in de lucht te hangen.

Pas later gaf Kyiv uitsluitsel: Zelensky bedoelde bij de G7 te zeggen dat er van Bachmoet niets meer over was, en dat de stad, waar al negen maanden zwaar om wordt/werd gevochten, in feite niet meer bestaat. Gevallen was Bachmoet niet volgens de president.

Als Kyiv de waarheid spreekt, houden Oekraïense troepen dus nog steeds stand. In de praktijk betekent dat weinig: de BBC bezocht op 10 mei de laatste Oekraïense militairen die vanuit de laatste gebouwen en het laatste blok in het uiterste zuidwestelijke puntje van de stad de Russen beschoten die de rest van Bachmoet controleerden.

'De prijs waarom ze vechten', aldus de BBC, 'is een verbrokkeld skelet van een stad'. 'Zelfs als de Russen straks dit laatste stukje Bachmoet onder controle weten te krijgen zal dat weinig meer zijn dan een pyrrusoverwinning.'

Helemaal waar is dat niet, maar veel scheelt het niet. Na een bittere en bloedige slag van 293 dagen waarin tienduizenden soldaten zijn omgekomen voor een paar vierkante kilometer puin, is het

planten van de vlag op zijn minst een psychologische opsteker voor de overwinnaar, in dit geval Rusland.

Het zal aan de andere kant ook best even een klap zijn voor de Oekraïners, zegt Peter Wijninga van de denktank The Hague Center of Strategic Studies (HCSS), maar volgens hem is Oekraïne uiteindelijk 'alleen maar beter geworden' van het bloedbad van Bachmoet.

De echte winst van Bachmoet zal spoedig blijken, denken analisten. Oekraïne heeft de Russen negen maanden beziggehouden en daarmee kostbare tijd gewonnen, en die tijd heeft het optimaal gebruikt: het heeft negen aanvalsbrigades opgebouwd (met nog drie brigades op komst) en het heeft zijn militairen de noodzakelijke training kunnen geven. Ook was er tijd om Oekraïne te voorzien van grote hoeveelheden krachtige westerse wapens, waarmee het straks zijn langverwachte grote offensief kan gaan uitvoeren.

slijten

Bovendien heeft Oekraïne het Russische leger bij Bachmoet bijna letterlijk leeg laten bloeden. 'Slijten heet dat in militaire termen', zegt Wijninga. Vele tienduizenden militairen werden in Bachmoet gedood of raakten gewond, en de verliezen aan Russische kant waren daarbij vele malen groter dan bij de Oekraïners. Het Russische leger was niet eens meer in staat tot een eigen offensief, zegt Frans Osinga, hoogleraar krijgswetenschappen in Leiden.

Hij spreekt van een 'falend winteroffensief', waarbij Rusland 300.000 gemobiliseerden in de strijd wierp, zonder dat dat veel opleverde. 'Ze offerden 60.000 man op om twintig of dertig vierkante kilometer te veroveren.' Pas toen de huurlingen van de Wagnergroep werden ingeschakeld werd er aan Russische kant, tergend langzaam, enige vooruitgang geboekt.

Zaterdag was niet de eerste keer dat Prigozjin de inname van Bachmoet meldde. De afgelopen tijd zei hij herhaaldelijk dat de stad was gevallen, maar elke keer bleek dat niet helemaal waar te zijn. Wel werd het deel van de stad waar zich nog Oekraïense troepen bevonden steeds kleiner. En nu is er zo goed als niets meer over, en is het wachten op het vertrek van de laatste Oekraïner.

Dat Oekraïne uiteindelijk heel Bachmoet zal opgeven 'mag niemand verbazen', zegt Osinga. Hij vermoedt dat de Oekraïners dat van meet af aan ook wel hebben geweten. Ze hebben hun troepen telkens laten terugtrekken als de situatie onhoudbaar werd. Telkens net genoeg 'om de allerergste verliezen te voorkomen', zegt hij: 'Als je de stad echt graag wil hebben, vecht je tot de laatste man.' Nu houden ze zich zo lang het gaat nog even vast aan die paar laatste gebouwen, om ook dat laatste restje tijd te winnen.

Voorspellen hoe het na Bachmoet verder gaat kan niemand. Dat ligt eraan wat Rusland gaat doen, en dat is net zo moeilijk als voorspellen waar Oekraïne zijn offensief gaat houden. Wat de analisten wel weten, is dat Bachmoet strategisch gezien eigenlijk van geen belang is. Bachmoet is wel een knooppunt van wegen, maar die wegen verbinden allemaal het noorden met het zuiden, en verder is er een weg in oostelijke richting, maar naar het westen gaat er niets dan een kleine weg die door Oekraïne onder schot wordt gehouden.

Gezegd werd weleens dat Bachmoet een 'poort' naar het westen zou zijn, naar de zeer strategische steden Kramatorsk en Slovjansk, maar dat moet volgens de analisten met een korrel zout worden genomen. Wijninga: 'Zelensky zei in het verleden: als Bachmoet valt, ligt de weg naar het westen open. Maar ik denk dat hij dat zwaar aanzette om westerse steun te krijgen voor Oekraïne.'

significant gebied

Tussen Bachmoet en Kramatorsk ligt volgens Wijninga 'een heel zware, hoger gelegen verdedigingslinie' waar de Oekraïense troepen zich zullen terugtrekken. Het is nog maar de vraag of Rusland zich nog sterk genoeg waant om door te stoten en die stellingen aan te vallen, of dat het de overwinning bij Bachmoet koestert, en daar nu het aangekondigde Oekraïense offensief gaat afwachten.

Volgens Osinga moet over dat offensief niet te optimistisch worden gedacht. Oekraïne heeft het afgelopen jaar opmerkelijke successen geboekt en het heeft nu ook veel nieuwe westerse wapens gekregen, maar hij betwijfelt of dat genoeg zal zijn om meteen alle bezette gebieden terug te winnen: 'Rusland heeft nog steeds 17 procent van het Oekraïense grondgebied bezet, en dat heb je niet zomaar heroverd. Maar je mag wel aannemen dat Oekraïne een significant gebied kan terugveroveren.'